

O evropskim direktivama i balkanskim manirima

15 September 2010

U sarajevskom dnevnom listu Oslobođenje – kao reakcija na kritički tekst novinara R. Kolara (Ko pita one nizvodno pogotovo ako su iz drugog entiteta, Oslobođenje, 5.9.2010.) – objavljeno je 7.9.2010. reagovanje Nenada Saviæa iz firme EFT Group pod naslovom HE Ulog æe raditi u protoènom režimu.

Od svega što treba istaæi u navedenom reagovanju je njegova brzina, obzirom da je isto objavljeno samo dva dana kasnije nakon teksta R. Kolara. Sve ostalo su dimne zavjese potpisanog N. Saviæa. Od èinjenice da potvrđuje istinu da su radovi na izgradnji HE Ulog poèeli bez zakonom propisanih saglasnosti i dozvola (jer, i izgradnja pristupnih puteva je, kako N. Saviæ tvrdi, sastavni dio projekta) do èinjenice da se nema namjere organizovati okolinska javna rasprava u opæini Konjic, iako je vlasnik kompanije V. Hamoviæ bh. novinarima drugaèije govorio na skupu u Beogradu. Treba li reæi da N. Saviæ slabo vlada materijom ako biološki minimum protoka nizvodno – koji niko ne spori i koji je zakonska obaveza – stavlja u uzroèno-posljediènu vezu sa postojanjem kompenzacione brane i kompenzacionog bazena.

Šta znaèi rad HE Ulog u protoènom režimu, ako se projektom predviða izgradnja velike brane, i akumulacije, uz èinjenicu da je najveæi dio godine na toj lokaciji izuzetno malen protok vode. Rad hidroelektrane u strogo protoènom režimu ne može se na slivu Gornje Neretve ostvariti ni na mini hidroelektranama sa tirolskim tipom vodozahvata (bez akumulacija), a svjedoci smo da takozvane protoène HE na srednjem toku Neretve (HE Grabovica, HE Salakovac, HE Mostar), i pored obilja vode u protoku, ipak dnevno rade s promjenivim protokom i znaèajnim nizvodnim oscilacijama u što se žitelji Mostara i nizvodnih naselja mogu svakodnevno osvjedoèiti. Uostalom, nije li se nedavno upravo V. Hamoviæ u medijima oglasio tvrdnjom da æe HE Ulog firmi EFT Group osigurati fleksibilnost u proizvodnji i prodaji elektriène energije na tržištu. Šta znaèi u ovom sluèaju rijeè fleksibilnost nego upravo to da æe moæi u datom trenutku proizvesti i prodati traženu energiju na tržištu, a što se jedino može dobiti u HE s vršnim radom.

N. Saviæ je ipak otkrio prikrivenu istinu da se projekat u režimu rada oslanja na planirane HE Bjelimiæi i HE Glavatièevo nizvodno. Međutim, koncesije za ove hidroelektrane nisu dodjeljene; neizvjesno je kada æe i da li uopæe biti dodjeljene te bi N. Saviæ trebao da promatra nizvodni tok u FBiH i opæini Konjic onakvim kakav je danas. N. Saviæ ne štedi rijeèi kada se hvali da æe EFT Group realizirati projekat u skladu sa relevantnim direktivama EU. Treba da mu vjerujemo na neviðeno jer nigdje do danas nisu javnosti prezentirani detaljni elementi projekta i režimi rada, a nudi nam da se o Studiji uticaja na okoliš (a šta je sa Prethodnom procjenom uticaja?) upoznamo upravo na javnoj raspravi u Kalinoviku 12. oktobra. O tome da direktive EU ne predviðaju poèetak realizacije projekta sa ogromnim uticajem na okoliš bez relevantnih dozvola i saglasnosti N. Saviæu nije bitno, ali je oèito da se prièe o primjeni EU direktiva, kao i predizborno uprilièenje poèetka radova, odlièno uklapaju u balkanski mentalitet u kome se renomirani trgovac strujom odlièno snalazi.